

A. A. Kallins.

INSTRUKTION I SABELFÄKTNING

för

KAVALERIET.

INSTRUKTION I SABELFÄKTNING

FÖR

KAVALLERIET.

STOCKHOLM 1892

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

KONGL. MAJ:T har funnit godt i nåder fastställa denna *Instruktion i sabelfäktning för kavalleriet.*

Stockholms Slott den 25. maj 1892.

På nådigste befallning

HJ. PALMSTIERNÄ,

Statsråd och Chef för Kongl' Landtöfvarsdepartementet.

C. A. M. Nordenskjöld.

Innehållsförteckning.

INLEDNING.

Kap. I. Fäktning i allmänhet.	Sid.
§ 1. <i>Allmänna synpunkter</i>	1.
§ 2. <i>Fäktöfningarnas anordning</i>	2.
§ 3. <i>Fäktöfningarnas omfång</i>	3.

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Fäktning till fots.

Kap. II. Grundrörelser och grundbegrepp.	
§ 4. <i>Uppställningar och formeringar</i>	5.
§ 5. <i>Gardlägen</i>	7.
§ 6. <i>Gardställningar</i>	8.
§ 7. <i>Squadronad</i>	13.
Kap. III. Stötar.	
§ 8. <i>Allmänna synpunkter</i>	15.
§ 9. <i>Olika slags stötar</i>	16.
Kap. IV. Hugg.	
§ 10. <i>Allmänna bestämmelser</i>	21.
§ 11. <i>Hugg i framåt gard såsom förberedelse till hugg</i> <i>i olika gardlägen</i>	23.
<i>a) Enkla hugg</i>	23.
<i>b) Sammansatta hugg</i>	28.
§ 12. <i>Hugg i olika gardlägen med fäst afseende på</i> <i>deras utförbarhet till häst</i>	29.
§ 13. <i>Skarphuggning</i>	31.
Kap. V. Stöt och hugg förenade i angrepp.	
§ 14. <i>Allmänna bestämmelser</i>	33.
§ 15. <i>Mot rytteri</i>	34.
<i>a) Mötning</i>	34.
<i>b) Förföljning</i>	36.
§ 16. <i>Mot fotfolk</i>	40.
§ 17. <i>Fria angrepp</i>	41.

Kap. VI. Parader.	Sid.
§ 18. <i>Allmänna bestämmelser . . . . .</i>	42.
§ 19. <i>Parader mot stöt . . . . .</i>	43.
§ 20. <i>Parader mot hugg . . . . .</i>	44.
§ 21. <i>Exempel på paradernas inöfvande . . . . .</i>	45.
§ 22. <i>Svarsstöt och svarshugg . . . . .</i>	46.

ANDRA AFDELNINGEN.

Fäktning till häst.

Kap. VII. Utan motståndare och mot bulvan.	
§ 23. <i>Förberedande öfningar på trähäst . . . . .</i>	48.
§ 24. <i>Öfningar på lefvande häst . . . . .</i>	49.
§ 25. <i>Skarphuggning . . . . .</i>	52.
Kap. VIII. Mot motståndare.	
§ 26. <i>Förberedande öfningar på trähäst . . . . .</i>	52.
§ 27. <i>Öfningar på lefvande häst . . . . .</i>	52.
a) <i>Mötning . . . . .</i>	53.
b) <i>Förföljning . . . . .</i>	54.
Kap. IX. Allmänna regler för sabelns användning i strid.	
§ 28. <i>Allmänna synpunkter . . . . .</i>	55.
§ 29. <i>Mot sabelbeväpnad ryttare . . . . .</i>	56.
§ 30. <i>Mot lansbeväpnad ryttare . . . . .</i>	56.
§ 31. <i>Mot fotfolk . . . . .</i>	57.

BILAGOR.

I. <i>Vapen och skyddsmedel . . . . .</i>	59.
II. <i>Bulvaner och deras användande . . . . .</i>	62.
III. <i>Trähäst och dess användande . . . . .</i>	67.

INLEDNING.

KAP. I.

Fäktning i allmänhet.

§ 1.

Allmänna synpunkter.

Ryttarens vapen för anfallsstöt och handgemäng i äro hästen och det blanka vapnet.

Fäktinstruktionen lär, huru det blanka vapnet 2 skall brukas mot fienden, och angifver i sammanhang därmed, huru hästen bör styras i striden och vid förberedande öfningar därtill. All fäktning skall hafva verklig strid till mål.

Då ryttaren endast till häst strider med blanka 3 vapen, skola fäktöfningarna företrädesvis utföras till häst. Vid vapenrörelsernas första inöfvande skall rekryten dock vara till fots, men med intagande af den ställning, som mest öfverensstämmer med »ställning till häst», emedan alla fäktöfningar till fots endast skola vara förberedelser för öfningar till häst.

Rytterianfallet har stötens form och karakter; det 4 går liksom denna raka vägen på målet och blifver afgörande genom ryttarens viljekraft, genom hästens snabbhet och stötkraft samt genom det blanka vapnets genomträngningsförmåga. Emedan sabelns spets besitter denna förmåga i högre grad än dess egg, skall

angreppet alltid inledas med en väl riktad och kraftig stöt. För öfrigt skall ryttaren icke bindas af någon viss form för angreppets fullföljande, om stöten förfelar målet, utan denna lemnas fri åt hans eget omdöme. Den enda regel, som härvid skall inskräpas hos ryttaren, är att väl underhålla hästens fart, så att han icke låter sig förledas att minska densamma i förhoppning att därigenom säkrare med sabeln kunna träffa fienden. Har ryttaren i sitt angrepp ej träffat fienden, skall han, om det kan förnyas, åter igen utföra det efter samma grunder.

- 5 Gard skall vara det utgångsläge, som bäst lämpar sig både till anfall och försvar; och då anfallet, som är hufvudsaken för ryttaren, skall inledas med stöt, följer däraf, att vapnet bör bringas i det läge i garden, som, utan att försvåra paraden eller vara för tröttande, bäst bjuder till stöt — spetsen skall vara vänd mot fienden.

§ 2.

Fäktöfningarnas anordning.

- 6 Fäktöfningarna skola ordnas så, att de fortskrida från det enklare och lättare till det mera sammansatta, hvarvid formen först noga inskräpes. Snabbhet och kraft i förening med träffsäkerhet skola därefter drivas till största möjliga utveckling hos hvarje enskild man. För att ingifva rekryten förtroende till vapnet och lust för fäktning, skall hvarje öfning syfta mot ett praktiskt mål. Stötar och hugg skola förnämligast utföras mot ett föremål, s. k. bulvan.

- 7 Vid vapenrörelsernas första inöfvande skall undervisningen meddelas enskildt till hvarje man, hvarför det bör tillses, att instruktörerna ej få flera att undervisa, än att detta verkligen medhinnes.

Då enkla vapenrörelser skola afdelas eller samman- 8 satta utföras med uppehåll mellan de rörelser, hvaraf de äro sammansatta, kommenderas vid öfningens början:

Med räkning!

Skola däremot enkla vapenrörelser icke afdelas 9 eller sammansatta utföras utan uppehåll mellan rörelserna, kommenderas: **Utän räkning!**, om öfningar med räkning föregått; i annat fall uteslutes detta kommandoord.

Undervisningen omfattar:

10

hvad som skall göras;

hvarför det skall göras;

beskrifning och förevisning huru det skall göras;

samt efter utförandet

rättandet af begångna fel.

Vid undervisningen skall instruktören aldrig glömma, att förevisandet af rörelsens rätta utförande är verk- 11 sammare än långa beskrifningar.

Instruktören bestämmer, huru de ryttare i hans 11 afdelning, som för tillfället icke fäkta under hans kommando, skola använda tiden, vare sig de skola gifva akt på hans undervisning eller öfva sig mot bulvan eller med fria stötar och hugg m. m.

§ 3.

Fäktöfningarnas omfång.

Denna instruktion upptager de öfningar, hvilka 12 kunna göras till föremål för rekrytundervisningen; och fordras af hvarje approberad ryttare full färdighet uti de delar, som äro satta med större stil. De med mindre stil satta skola öfvas i den mån tid och omständigheter medgifva.

Intill dess tillräcklig färdighet vunnits, utföras 13 fäktöfningarna i allmänhet ej i hastigare takt än traf.

- 14 Full färdighet i utförandet af alla i instruktionen förekommande öfningar samt i undervisandet af fäktning till fots skall fordras för erhållande af betyget godkänd i kavalleriets korpralskola.
- 15 Förutom det som fordras för erhållande af betyget godkänd i kavalleriets korpralskola, skall full färdighet i undervisandet af allt, hvad instruktionen innehåller, fordras för erhållande af betyget godkänd i kavalleriets underofficersskolas båda kurser.
- 16 Fri kontrafäktning bör ej öfvas till häst, emedan hästarna därigenom lätt blifva istadiga och förderfvade, hvarjämte vapenrörelserna härvid skulle förlora så väl i form som i kraft. Ej heller kan fri kontrafäktning till fots med de i denna instruktion beskrifna vapenrörelserna utföras, emedan huggen äro så våldsamma, att de svårligen kunna pareras, hvarför fara för de fäktande lätt uppstår, huru väl skyddade af rustningar de än äro; genom bemödandet att förebygga denna fara skulle kraftfulländningen i vapenrörelserna gå förlorad och ändamålet sålunda förfelas. Fri kontrafäktning förekommer därför ej i denna instruktion.

FÖRSTA AFDELNINGEN

Fäktning till fots.

KAP. II.

Grundrörelser och grundbegrepp.

§ 4.

Uppställningar och formeringar.

Vid öfningarnas början delas manskapet i så många 17 afdelningar, som instruktörer finnas att tillgå.

Denna indelning bör under öfningarnas fortgång så vidt möjligt bibehållas, så att åt hvarje instruktör anförtros vissa rekryters utbildning.

Afdelningen ordnas på ett eller två led efter lokala 18 eller andra förhållandens kraf.

Vid öfningar på två led med afdelningar mindre 19 än en tropp kommenderas:

Öppna—leden marsch!

Rörelsen utföres enligt exercisreglementet.

Fäktningsafstånd—höger!

Alla utom högra flygelkarlarne göra »rotevis venster om» och marschera rakt ut med uppmärksamheten åt

högra flygeln; då utrymme vunnits, gör hvar man för sig halt och front samt rättar sig, hvarvid den beväpnade armen utsträcker sig åt rättningssidan, så att handen med knogarna uppåt kommer i höjd med axeln, arm och klinga i rak linie; spetsen af vapnet klingans längd från sidokamraten.

Vid öfvandet af »fria angrepp» intages sådan formering, att sammanstötning ej kan uppstå.

Då alla äro rättade, kommenderas:

På axel—gevär!

(2 afdelningar).

1. Hand och sabel föras till samma läge som i 2. afdelningen af »gevär ut».

2. Lika med 3. afdelningen af »gevär ut».

20 Vid öfningar med större afdelningar kommenderas:
Fäktningsafstånd, afmarschled rotevis höger deflora—marsch!

Enligt exercisreglementet och ofvanstående, med den skillnad att främste mannen inom afmarschen tager afstånd i sidoled och bakomvarande i djup.

När afstånden äro intagna, kommenderas:

Afdelning—halt!

Höger!

På axel—gevär!

21 Skall den ursprungliga formeringen återtagas, kommenderas vid afdelningar mindre än en tropp:

Med anslutning—höger!

Främre ledets högra flygelkarl står stilla, de öfriga göra rotevisvändning åt honom, marschera in till högra flygeln, göra halt, vändning och rätta sig, så att känning, anslutning och rättning på slutna led intagas.

Vid större afdelningar kommenderas:

Till afmarscher venster—slut upp!

Rörelsen verkställs enligt exercisreglementet.

Med anslutning—höger!

Rörelsen verkställs enligt ofvanstående.

När fäktningen skall börja, kommenderas:

Handrem—fäst!

Sabelklingan med eggen framåt fälles uti venstra handen, som möter midt för lifvet; högra handen föres genom handremmen och drager löparen tätt intill handleden, hvarefter den fattar med fullt tag om kafveln, och ställning med »på axel gevär» återtages.

Handremmen lossas åter uti 3. afdelningen af 23 »gevär—in».

§ 5.

Gardlägen.

Innan fäktöfningarna begynna, gör instruktören 24 rekryten noga bekant med de olika lägen, i hvilka han under striden kan komma till fienden, och med de däraf beroende gardlägenas riktningar: *framåt, framåt höger (v.), till höger (v.)* (fig. 1) ¹⁾ samt förklarar för honom handens och sabelns olika lägen uti prim, sekund, hel quart, hel ters, half quart och half ters; därjämte inskräpes hos honom att vid all öfning i fäktning ständigt hålla sabelfästet med fullt tag om kafveln och med dess rygg hvilande i tumgreppet, utan att knyta handen så hårdt, att handled och arm därigenom blifva styfva.

Med *prim* förstås det läge, som uppstår då handens lillfingersida och klingans egg²⁾ äro vända nedåt.

¹⁾ *Anm.* Gardläge bakåt höger (v.) bör ej förekomma. Ett stridsläge i dessa riktningar är endast möjligt, då man förföljes; och under förföljning gäller det endast att medelst ett hugg eller en stöt mot fiendens häst hålla honom på afstånd, på samma gång uppmärksamheten är riktad framåt på terrängen.

²⁾ *Anm.* Med egg å ett tvåeggadt vapen förstås den skarpa kant af klingan, som skall gå före vid hugget.

Sekund— då lillfingersidan och eggen äro vända uppåt.

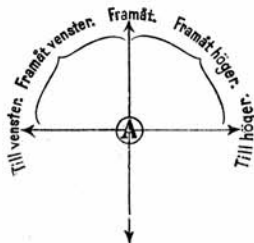

Fig. 1. Gardlägenas riktningar.

Hel quart— då handen är vänd med naglarna uppåt, klingan vågrät och eggen åt venster.

Hel ters— då handen är vänd med naglarna nedåt, klingan vågrät och eggen åt höger.

Half quart är läget midt emellan »hel quart» och »prim», med eggen snedt nedåt venster.

Half ters är läget midt emellan »hel ters» och »prim», med eggen snedt nedåt höger.

§ 6.

Gardställningar.

- 26 Vid fäktöfningar till fots skall ryttaren alltid föreställa sig vara till häst, alltså med hästens hals och hufvud framför sig. Styrhanden, orubbad af bälens olika förrättningar, skall alltid förblifva på sin ståndpunkt.
- 27 Vid öfningar utan motståndare skall ryttaren alltid tänka sig en sådan, mot hvilken hugg och stötar utföras.

Ryttaren skall oafåtligt se rakt ut i gardställningens riktning. Sabelspetsen skall i alla gardlägen vara vänd mot motståndaren.

Fig. 2 a. Framåt gard.

Båda knäna skola under utförandet af alla vapenrörelser förblifva böjda.

Alla gardställningar kunna kommenderas och intagas från så väl »på axel gevär» som från en annan gardställning.

Då gardställningar mot fotfolk skola intagas, kommenderas vid öfningens början: **Mot fotfolk!** I annat fall endast **Framåt—gard!** (fig. 2 a).

Venstra foten flyttas raskt två fotlängder till sidan, hvarunder högra foten vrides på hälen rätt fram, den venstra foten nedsättes parallel med den högra, båda

Fig. 2 b. Framåt gard.

knälederna böjas lindrigt. Öfverlifvet med rak rygg och uppburet hufvud böjes något framåt, kroppstyngden fördelas lika på båda fötterna. Venstra handen släpper baljan och intager ställning som till häst. Högra handen med sabeln i »prim» föres framåt och uppåt, så att den kommer något högre än styrhanden, öfverarmen lodrät; klingan med spetsen rätt framåt och så mycket uppåt, att den kommer i höjd med axeln; klinga, arm och axelled i samma lodplan.

31 När högra handen behöfves till hjälp för tygelföringen, höjes sabelspetsen, så att den kommer något högre än ryttarens hufvud. Framåt gard till häst synes af fig. 2 b.

Framåt höger (v.)—, till höger (v.) —gard! 32
(fig. 3 och 4 a).

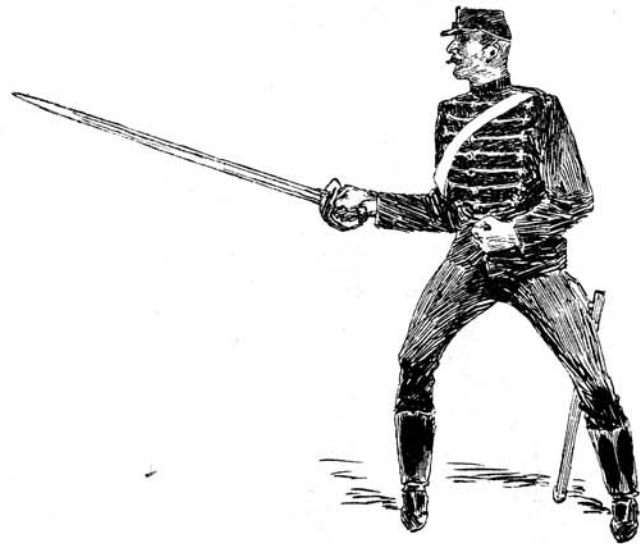

Fig. 3. Till höger gard.

Öfverlifvet med rak rygg och uppburet hufvud vrides till och böjes lindrigt fram i den kommanderade riktningen, hvarvid hand och klinga behålla samma läge till bälen som i »framåt gard». I gard framåt venster och till venster föres dock högra underarmen till lifvet och högra handen rätt öfver styrhanden. Båda knäna förblifva böjda, men kroppstyngden öfverföres något på den fot, åt vars sida gard intages. Till venster gard till häst synes af fig. 4 b.

Mot fotfolk! Framåt höger (v.)—, till höger 33 (v.)—gard!

Gard framåt höger (v.), till höger (v.), intages på ofvan beskrifna sätt, med den skillnad att öfverlifvet böjes något mera och att sabelspetsen sänkes, så att den kommer i höjd med handen.

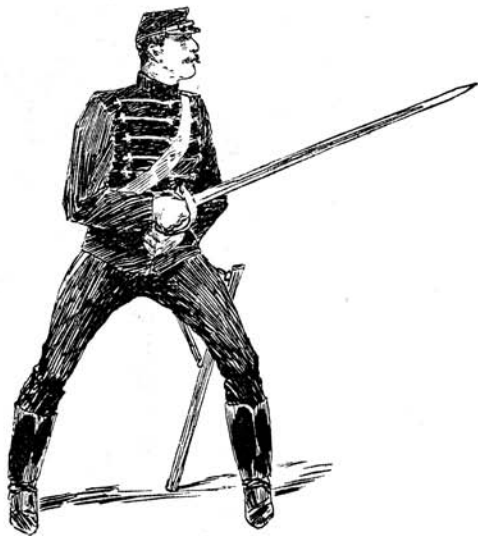

Fig. 4 a. Till venster gard.

34 Från hvilket gardläge som helst kommanderas:

På axel—gevär!

(2 afdelningar).

1. Venstra foten flyttas intill den högra, som utvrides, venstra handen fattar om baljan och sabeln föres till samma läge som i 2. afdelningen af »gevär ut».
2. Lika med 3. afdelningen af »gevär ut».

§ 7.

Squadronad.

Squadronaden afser uteslutande att göra ryttarens hand- 35 led mjuk och smidig samt att stärka armmuskulerna; den skall flitigt öfvas.

Fig. 4 b. Till venster gard.

Gardställningen härför intages på kommandoordet: 36
Squadronad—gard!

På venstra fotens häl vändes $\frac{1}{8}$ cirkel åt venster, och med ansigtet fortfarande vändt framåt vrides bålen så mycket till venster, att axlarna blifva riktade vinkelrätt mot uppställningslinien. Venstra handen tager höftfäste, armbågen rätt bakåt; högra handen med sabeln i »prim» uppföres i höjd med axeln, i det armen sträcket; klingan vågrät (fig. 5).

Med räkning! Squadronera—ett!

37
Handen vrides till »sekund», hvarpå klingan svänges genom en böjning i hand- och armbågsled tätt utmed bröstet; därunder beskrifver spetsen en båge nedåt—uppåt, hvilken fullbordas till ett skarpt hugg uppifrån—nedåt genom en knyck på handleden och armens fulla sträckning till garden.

Detta hugg kallas »prim inom».

38

två!

Handen vrides till »hel quart», hvarpå klingan genom en böjning i hand- och armbågsled svänges tätt utmed ryggen; därunder beskrifver spetsen en båge nedåt—uppåt, hvilken fullbordas till ett skarpt hugg uppifrån—nedåt på ofvan beskrifna sätt.

Detta hugg kallas »prim utom».

Fig. 5. Sqvadronad gard.

39

Sedan primhuggen blifvit inlärd, sammanslås två eller flera hugg på ett kommando, t. ex.

två (fyra) hugg—sqvadronera!

Huggen utföras utan uppehåll mellan hvarandra.

40

När färdighet vunnits i sqvadronaden med räkning, öfvas densamma utan räkning på kommandoordet:

(Utan räkning!) sqvadronera!

Huggen utföras enligt ofvanstående, men med största möjliga hastighet, utan att formen eller kraften i huggen för-loras. Sqvadronaden begynnes med »prim inom» eller, om det så befallas, med »prim utom» och fortsättes, till dess det kommanderas:

Gard!, då ett hugg skarpt uthugges till garden.

Till fullständigande af öfningen må äfven flera »prim 41 inom» eller »prim utom» efter hvarandra med eller utan räkning utföras. Vid denna rörelses utförande utan räkning kommanderas:

Prim inom (utom) — sqvadronera!

Gard!

På axel—gevär

(2 afdelningar).

42

1. På högra fotens häl vändes $\frac{1}{8}$ cirkel åt höger, venstra handen fattar om baljan, och sabeln föres till samma läge som i 2. afdelningen af »gevär ut».

2. Lika med 3. afdelningen af »gevär ut».

Vid sqvadronaden iakttages:

att armen icke böjes för mycket; att klingan genom handledens böjning och handens lösare grepp om kafveln svänges så nära bålen som möjligt; att handen förblifver i höjd med och midt framför axeln samt bålen utan spänning stilla och stadig i höfterna.

43

För att motsvara ändamålet får sqvadronaden icke öfver- 44 drivas, ty öfveranstängning är lika skadlig och slappande, som en mot hvars och ens krafter svarande ansträngning är nyttig och stärkande. Man börjar därför med några få hugg och ökar antalet småningom, tills ryttaren med lätthet kan utföra 50 till 60 hugg.

KAP. III.

Stötar.

§ 8.

Allmänna synpunkter.

Stöten är af följande skäl fördelaktigare än hugget: 45 den går kortaste vägen till motståndarens blotta och är således snabbare än hugget;

den är lättare att rikta, när längre och fordrar mindre kraftansträngning i utförandet;

den är mer afgörande genom sin större genomträngningsförmåga;

i stöten ligger vapnet närmare till paraden, blottan är mindre och af kortare varaktighet.

46 Därför skall angreppet inledas med stöt och stötår synnerligen flitigt öfvas.

47 Stötår riktas mot beriden motståndares bröst, hals eller hufvud (»hög stöt»), mot hästens hufvud eller mot på marken stående motståndare (»låg stöt») samt mot på marken liggande motståndare (»djup stöt»).

48 Vid stötarnas första inöfvande skall instruktören emellanåt låta rekryten stanna i den utförda stöten eller vid öfvandet af flera stötår efter hvarandra uti uppviklingen till stöten (riktandet), för att förvissa sig om att formen noga iakttages; men, då denna blifvit säkert inöfvad, skall stöten utföras i en sammanhängande, hastig och kraftig rörelse, så att klingans spets utan att vackla föres på målet. Vid detta sönderdelande af vapnrörelserna användas räkneord såsom kommandoord.

49 Så snart rekryten uppfattat formen för de särskilda stötarna, skall instruktören låta honom flitigt öfva dem mot s. k. bulvan, hvilken öfning närmare beskrifves i bilaga II.

§ 9.

Olika slags stötår.

50 Från alla gardlägen utföras hög och låg stöt på kommandoordet:

Stöt högt (lågt)—stöt!

51 Från gardlägen höger om hästen utföres *quartstöt* (fig. 6 a): I det handen och sabeln vridas till

»hel quart» och spetsen riktas mot anfallspunkten, utföres stöten genom armens hastiga och fullständiga

Fig. 6 a. Hög quartstöt framåt höger.

sträckande, axelns framskjutande samt öfverlivets framförande mot motståndaren. Efter utförd stöt återtages garden hastigt. Hög quartstöt till häst synes af fig. 6 b.

- 52 Från gardlägen venster om hästen utföres *tersstöt* (fig. 7): I det handen och sabeln vridas till »half ters» och spetsen riktas mot anfallspunkten, utföres stöten genom armens hastiga och fullständiga sträckande, axelns framskjutande samt öfverlivvets framförande mot motståndaren. Efter utförd stöt återtages garden hastigt.
- 53 Stöt kan ock utföras omedelbart från ett gardläge i ett annat gardläges riktning. Vid första in-

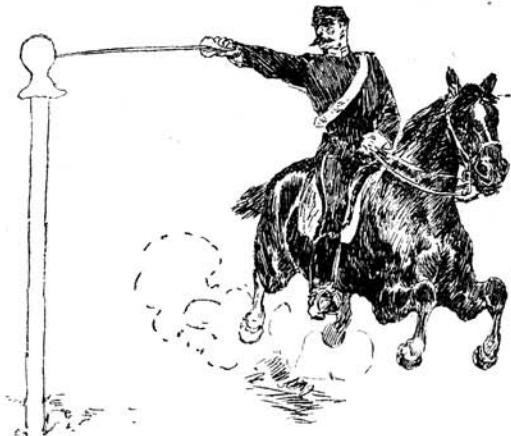

Fig. 6 b. Hög quartstöt till höger.

öfvandet afdelas dock stöten i två afdelningar; i den 1. intages gard i den angifna stötriktningen, i den 2. utföres stöten enligt ofvan. Då räkningen bortlägges, skall äfven denna stöt utföras i en fortlöpande rörelse; t. ex.

Från framåt höger gard kan t. ex. kommenderas:

Till venster (h.) stöt högt—stöt!

Från framåt venster gard kan t. ex. kommenderas:

Till höger (v.) stöt högt—stöt! o. s. v.

Skall stöt utföras omedelbart efter hugg eller stöt 54 i samma riktning, sker det efter ofvan angifna grunder, med den skillnad att hand och klinga först bringas

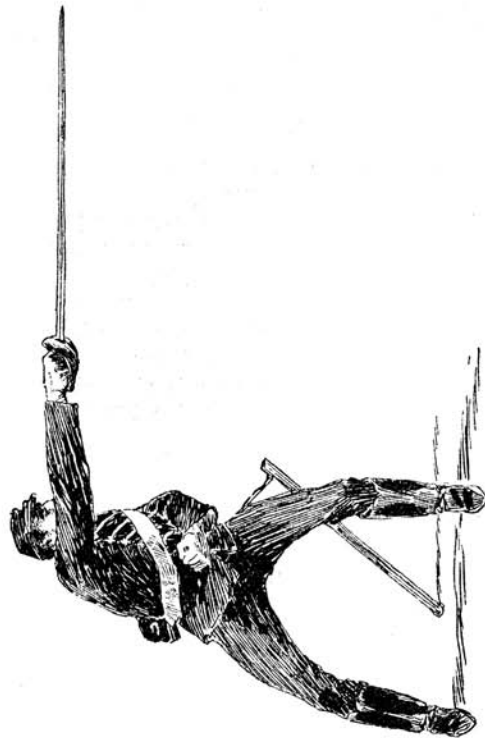

Fig. 7. Hög tersstöt till venster.

i »hel quart» eller »half ters» och armen böjes till rätt vinkel i armbågsleden, hvilken vid quartstöt föres nedåt och vid tersstöt uppåt i axelns vågplan (upp-

vinkling), hvarpå stöten utstötes. Det kommenderas t. ex.

Framåt höger (v.) gard! Stöt högt och lågt—stöt!

- 55 Skall stöt utföras antingen omedelbart *efter hugg eller stöt i annan riktning än den föregående vapenrörelsen*, eller *i riktning bakåt höger (venster)*, vrides hufvudet och föres spetsen genom armens uppvingling i den kommenderade riktningen, hvarefter stöten utföres på ofvan beskrifna sätt; t. ex.

Framåt venster (h.)—gard! Stöt högt och framåt höger (v.) stöt högt—stöt!

Framåt—gard! Bakåt höger (v.) stöt lågt—stöt!

Till höger (v.)—gard! Stöt högt och bakåt venster (h.) stöt lågt—stöt! o. s. v.

- 56 Då stöt utförts omedelbart från ett gardläge i ett annat gardläges riktning eller i riktning bakåt höger (v.) eller från en stöt (hugg) i annan riktning än denna, intages alltid »framåt gard» efter sista stöten. Till häst kan den beväpnade handen härvid tagas till hjälp för tygelföringen.

- 57 Från gard framåt höger mot fotfolk utföres djup stöt på kommandoordet:

Stöt djupt—stöt!

Denna stöt, som endast utföres till häst, inöfvas på trähäst och är beskrifven i »andra afdelningen» af denna instruktion.

KAP. IV.

Hugg.

§ 10.

Allmänna bestämmelser.

Hugg riktas mot beriden motståndares hufvud, hans 58 hästs hufvud eller mot på marken stående motståndare (»half quart (half ters)—hugg»), mot beriden motståndares hufvud, hals eller armar (»hel quart (hel ters)—hugg») samt mot på marken liggande motståndare (»djupt—hugg»).

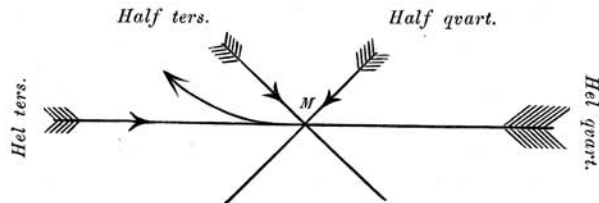

Fig. 8. Huggens riktningar.

För att tydliggöra de halfva och hela huggens 59 särskilda riktningar skall i fäktsalen på ett lodrätt plan uppritas ofvanstående figur 8. Punkten *M* (skärningspunkten), som betecknar midtpunkten i motståndarens ansigte, skall vara i höjd med rekrytens efter intagen gardställning och anfallslinien vara vinkelrät mot figures plan. De sneda liniererna bilda halfva räta vinklar med våglinien.

- 60 Instruktören skall icke låta rekryten verkställa uthuggning af de olika huggen, förr än denne vunnit säkerhet i anläggningen därtill. Därefter verkställs uthuggning först långsamt, hvarvid klingans spets föres utefter linierna å fig. 8, för att rekryten må få ett tydligt begrepp om vägen för klingan, senare utföras huggen med full liflighet och kraft.
- 61 Hvarje hugg skall utföras så, att det blifver *skarpt, kraftigt, långt räckande och snabbt*.
- 62 Hugget blifver skarpt, då eggen går före i huggets riktning.
- 63 Hugget blifver kraftigt, då sabeln, utan att kaveln omfattas för fast, föres med smidighet i hela armen, så att denna fullt sträckes först i det ögonblick, då hugget träffar eller anses träffa målet, hvarvid handen hårdt knytes om kaveln. Att öfverlifvet vrides öfverdrifvet bidrager ej till vinnande af kraft i hugget och får ej tillåtas. I arm och skuldra ligger kraften.
- 64 Genom axelns och öfverlifvets framförande mot anfallspunkten samt armens sträckande blifver hugget så långt räckande, som med bibehållande af jämvigt är förenligt.
- 65 Snabbhet i hugget vinnes genom armens och bälens smidiggörande medelst flitigt öfvande af huggen, hvarvid anläggning, uthuggning och utsvängning böra sammansmälta till en enda, hastigt fortlöpande rörelse.
- 66 Så snart huggen blifvit inlärd, skola de flitigt öfvas mot s. k. bulvan, hvilket närmare beskrives i bilaga II.
- 67 Vid huggens första inöfvande, och då man under ryttarens fortgående utbildning vill bortarbete formfel, utföras de enkla huggen med räkning. På kommandoordet **hugg!** verkställs härvid huggens anläggning och på **två!** uthuggning och utsvängning till gard.
- 68 Då sammansatta hugg utföras utan räkning, skola alla huggen verkställas utan uppehåll dem emellan,

men med tydlig anläggning till hvarje särskildt hugg. Det sista hugget utsvänges till garden.

Instruktören skall noga öfvervaka, att hvarje hugg 69 utföres så, att dess största kraft och räckvidd uppnås, då eggen kommer midt för ryttarens ansigte, hvilket ofafåttligt hålles vändt rakt framåt i gardens riktning.

Öfvas flera man samtidigt, får ej afseende fästas 70 vid att alla hugga lika snabbt, ty ett sådant anspråk vore att motarbete ändamålet med öfningen, hvilket just är att drifva hvarje enskild mans snabbhet och kraft så långt kroppsanlagen medgifva, utan att formen för huggen förloras.

§ 11.

Hugg i framåt gard såsom förberedelse till hugg i olika gardlägen.

a) Enkla hugg.

Half quart—hugg!

71

Högra handen och sabeln vridas till »hel ters» och föras raskt uppåt höger, så att handleden kommer i höjd med hjässan, hvarvid armen sträckes, handen böjes något uppåt och högra axeln vrides så mycket tillbaka, att armen kommer i riktning snedt bakåt; klingan med eggen uppåt och spetsen framåt bildar half rät vinkel med vågplanet. I öfrigt bibehålles gardställning framåt oförändrad, dock med lindrig öfverföring af kroppstyngden på högra foten (fig. 9). Genom högra axelns snabba framåtvidande, hvarunder handen och sabeln vridas till »half quart» och slungas i båge framåt, samt medelst armens fulla sträckande utföres ett skarpt och kraftfullt hugg mot motståndaren i riktning snedt uppifrån och nedåt. Hugget utsvänges, från det eggen kommer midt för ryttarens

ansigte, vid detta liksom vid de följande huggen utan att hejdas, till dess hand och klinga återkomma i gar-

Fig. 9. Anläggningen till »half quart» i framåt gard.

den. Under huggets utsvängning öfverföres kroppstyngden på venstra foten, hvarefter den återgår lika på båda fötterna. (Se fig. 11; uthuggningen för hel quart.)

Half ters—hugg!

72

Högra handen och sabeln vridas till »half ters» och föras raskt till venstra kinden, så att handen kommer i höjd med och en hands bredd från densamma, hvarvid armbågsleden böjes och föres något högre än axeln; venstra axeln vrids så mycket tillbaka, att

Fig. 10. Anläggningen till half ters i »framåt gard».

högra armbågsspetsen kommer i riktning framåt; klingan, med eggen snedt uppåt venster och spetsen något sänkt, korsar venstra axeln. I öfrigt bibehålles gardställning framåt oförändrad, dock med lindrig öfverföring af kroppstyngden på venstra foten (fig. 10). Genom högra axelns snabba undanvridande samt handens och sabelns framslungande, hvarvid armen fullt sträckes,

utföres ett skarpt och kraftfullt hugg mot motståndaren i riktning snedt uppifrån och nedåt, hvarefter

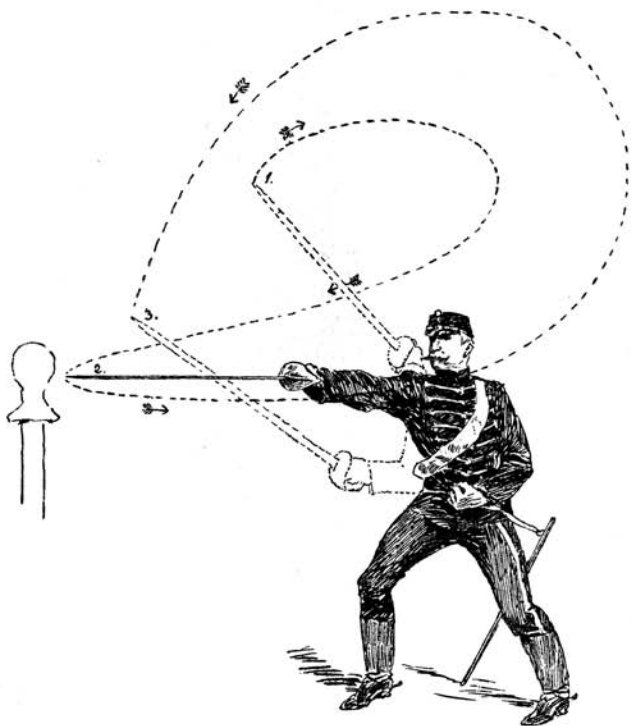

Fig. 11. Hel quart. 1 Anläggningen; 2 uthugget; 3 utsvängningen till garden.

hugget utsvänges till garden. Under huggets utsvängning öfverföres kroppstyngden på högra foten, hvarefter den återgår lika på båda fötterna.

Hel quart—hugg!

73

Hugget anlägges lika som halva qvarthugget, med den skillnad att handleden kommer i höjd med axeln (fig. 11, 1).

Genom handens och sabelns vridande till »hel quart» utföres hugget vågrätt mot motståndaren enligt samma grunder, som för halva qvarthugget föreskrifvits (fig. 11, 2), och utsvänges till garden (fig. 11, 3).

Fig. 12. Anläggningen till hel ters.

Hel ters—hugg!

74

Högra handen och sabeln vridas till »hel ters» och föras raskt till venstra axeln, så att parerplåten stödes mot och klingan vinkelrätt korsar densamma, hvarvid armbågsleden böjes och venstra axeln vrides så mycket tillbaka, att armbågsspetsen kommer i riktning framåt; armbåge, hand och klinga i axelns vågplan. I öfrigt bibehålles gardställning framåt oförändrad, dock med lindrig

öfverföring af kroppstyngden på venstra foten (fig. 12). Genom högra axelns snabba undanvridande samt handens och sabelns framslungande, hvarvid armen fullt sträcker, utföres hugget vågrätt mot motståndaren och utsvänges till garden enligt samma grunder som för halfva tershugget.

b) *Sammansatta hugg.*

75 De enkla huggen kunna sammansättas två eller flera i olika vexlingar, såsom två halfva, två hela, ett halft och ett helt, ett helt och ett halft eller två lika hugg (dubbla hugg). Om tre hugg sammansättas, sker detta efter samma grunder.

76 Med uppehåll mellan huggen utföras sammansatta hugg sålunda: På kommandoordet **hugg!** uthugges genast det först kommenderade hugget, som utsvänges, till dess hand och klinga komma i anläggning till det andra hugget; på kommandoordet **två!** uthugges det andra hugget, som likaledes utsvänges till anläggningsställning för nästföljande hugg o. s. v. Efter sista hugget utsvänges genast till garden.

Exempel: **Med räkning! Framåt—gard!**

Half quart och half ters—hugg! två!

Half quart och hel ters—hugg! två!

Hel ters och hel quart—hugg! två!

Hel quart och half ters—hugg! två!

Dubbel half quart (ters)—hugg! två!

Dubbel hel quart (ters)—hugg! två! o. s. v.

Half quart, half ters och hel quart—hugg! två! tre!

Half ters, hel quart och half ters—hugg! två! tre!

Half ters och dubbel half quart—hugg! två! tre!

o. s. v.

77 Skola sammansatta hugg öfvas utan uppehåll mellan de enkla hugg, hvaraf de äro sammansatta, utföras de på kommandoordet **hugg!**

Exempel: **(Utan räkning!) Framåt—gard!**

Half quart och hel ters—hugg!

Dubbel half ters—hugg!

Half ters, hel quart och hel ters—hugg!

Half quart och dubbel hel ters—hugg! o. s. v.

§ 12

Hugg i olika gardlägen med fäst afseende på deras utförbarhet till häst.

Från hvarje gardläge utföras de hugg, som där- 78 ifrån kunna utföras till häst.¹⁾

Hvarje hugg kommenderas af instruktören och ut- 79 hugges med full kraft i den kommenderade gardens riktning samt utsvänges till garden.

Från »framåt höger (till höger) gard» utföras 80 nedanstående hugg på följande kommandoord:

Half ters—hugg! (fig. 13),

Hel quart—hugg!,

Hel ters—hugg! (fig. 14),

äfvensom sammansättningar däraf.

Exempel: **Half ters och hel quart—hugg!**

Hel quart, half och hel ters—hugg!

Dubbel half ters—hugg!

Half ters och dubbel hel quart—hugg! o. s. v.

Från »framåt venster gard» utföras: 81

Half quart—hugg! (fig. 15),

Hel ters—hugg!,

Hel quart—hugg!,

äfvensom sammansättningar däraf.

Exempel: **Half quart och hel ters—hugg!**

Hel ters, hel och half quart—hugg!

Hel ters och dubbel half quart—hugg! o. s. v.

Från »till venster gard» utföras inga hugg. 82

¹⁾ *Anm.* Gardlägena åt sidorna äro de egentliga stridslägena, hvarför huggen i framåt gard hufvudsakligast öfvas såsom förberedelse till hugg i de andra lägena.

83 Från »framåt höger gard mot fotfolk» utföres:
Djupt—hugg!

Fig. 13. Half ters i »framåt höger gard». 1 Anläggningen; 2 uthugget; 3 utsvingningen till garden.

Detta hugg, som endast utföres till häst, inöfvas på trähäst och är beskrifvet i »andra afdelningen» (fig. 19).

§ 13.

Skarphuggning.

För att pröfva, huruvida ryttaren kan verkställa 84 huggen i rätt riktning och med full kraft, skall s. k.

Fig. 14. Hel ters i »framåt höger gard». 1 Anläggningen; 2 uthugget; 3 utsvingningen till garden.

skarphuggning företagas med en man i sänder. Härvid skola användas färskas trädgrenar af 3—5 cm. tjocklek af något lösare trädslag såsom pil, hassel m. fl. En

man håller trädgrenen snedt framåt, under det den med slipad ¹⁾ nummersabel beväpnade rytturen på kom-

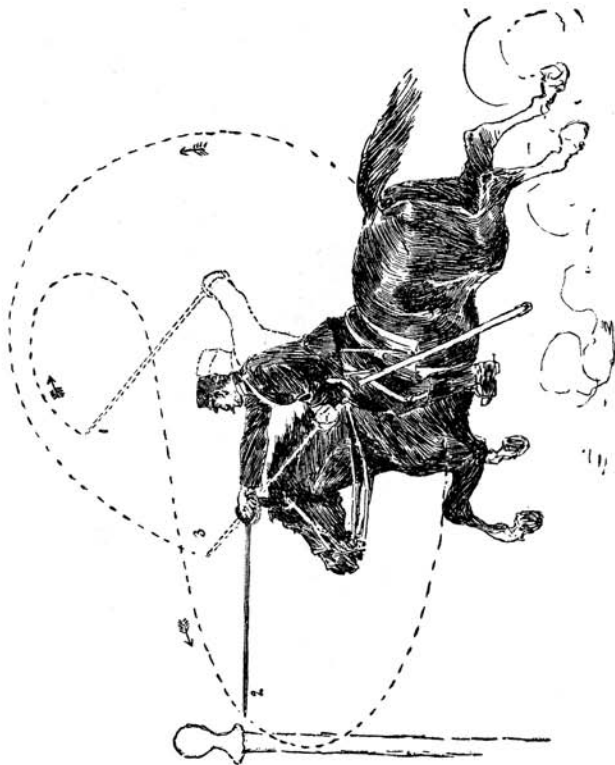

Fig. 15. Half quart i framåt venster gard. 1 Anläggningen; 2 uthugget; 3 utsvevningen till garden.

mando afhugger densamma, hvarefter snittet noga synas för att bedöma, huruvida hugget gått i rätt riktning.

¹⁾ Anm. Då sabeln skall slipas, bör detta verkställas af fullt kunnig person.

Trädgrenen kan äfven fästas i ett ställ eller i en 85 bulvanstång, som äro beskrifna i bilaga II.

KAP. V.

Stöt och hugg förenade i angrepp.

§ 14.

Allmänna bestämmelser.

Sedan stötar och hugg blifvit inöfvade enligt före- 86 gående, skall instruktören sammansätta dem till angrepp, så att rytturen får ett klart begrepp om deras användande i de olika lägen, i hvilka han under striden kan komma till fienden. Härvid iakttages att öfvertyga rytturen om:

att ett djärft, snabbt och kraftigt utfördt angrepp är enda sättet för fiendens besegrande och på samma gång det bästa medlet till egen säkerhet;

att rytturen därför alltid skall anfalla och genom beslutsamhet söka förekomma fienden;

att på hästens lydnad och hans skickliga styrande beror stridens utgång i första rummet, på vapnets bruk i det andra;

att, om angreppet misslyckats och det bör förnyas, detta skall ske medelst nytt anlopp.

Då rytterstriden hastigt växlar och rytturen där- 87 under helt och hållet är hänvisad till eget omdöme och beslut, skall antalet vapenrörelser i angreppet så mycket som möjligt inskränkas och ingen regel för ordningsföljden vapenrörelserna emellan fastslås. På grund af stötens öfverlägsenhet skall dock hvarje angrepp inledas med en stöt.

- 88 Vid första inöfvandet af stöt och hugg i olika sammansättningar skola dessa utföras med uppehåll mellan vapenrörelserna. När rekryten lärt att rätt utföra angrepp med räkning från alla gardlägen så väl mot inbillad motståndare som mot föremål (bulvan), skola angrepp utan uppehåll mellan vapenrörelserna men efter samma grunder öfvas. Alla de kommenderade vapenrörelserna utföras då på verkställighetsordet »hugg!»

§ 15.

Mot rytteri.

a) *Mötning.*

- 89 Skola vapenrörelserna utföras med uppehåll dem emellan, kommenderas:

Med räkning!

- 90 Exempel: **Framåt höger—gard!**

Stöt högt och half (hel) ters (hel qvart)—hugg!

En hög qvartstöt utföres (fig. 16), hvarefter hand och klinga snabbt föras till anläggning till det kommenderade hugget.

Två!

Det kommenderade hugget utföres i gardens riktning och utsvänges, till dess hand och klinga återkomma i framåt höger gard.

- 91 Exempel: **Framåt venster—gard!**

Stöt högt och half (hel) qvart (hel ters)—hugg!

En hög tersstöt utföres, hvarefter hand och klinga snabbt föras till anläggning till det kommenderade hugget.

Två!

Hugget utföres och utsvänges till garden.

- 92 Exempel: **Till venster—gard!**

Stöt högt och lågt—stöt!

En hög tersstöt utföres, och armen uppinklas till låg tersstöt.

Fig. 16. Mötning »framåt höger» med stöt och parad.

Två!

En låg tersstöt utföres, och till venster gard återtages.

- 93 I enlighet med ofvanstående sammansätts andra exempel i de olika gardriktningarna.
- 94 Utan räkning utföres vapenrörelserna i en följd.
- 95 För att utbilda ryttaren i förmågan att under handgemäng omvexlande rikta stötar och hugg mot fiender på båda sidor om hästen, skall följande angreppsform flitigt öfvas; dock bör ej minnet belastas med mer än två sammansättningar åt gången. Kommando-ord:

Till handgemäng framåt—gard!

Framåt gard intages.

- 96 Exempel: **Framåt höger stöt högt, framåt venster half (hel) quart—hugg!**

En hög quartstöt utföres framåt höger, hvarefter anläggning till half (hel) quart göres; hufvudet vrides framåt venster.

Två!

Half (hel) quart uthugges framåt venster och utsvänges till framåt gard.

- 97 Exempel: **Framåt venster stöt högt, till höger hel ters—hugg!**

En hög tersstöt utföres framåt venster, hvarefter anläggning till hel ters göres; hufvudet vrides till höger.

Två!

Hel ters uthugges till höger och utsvänges till framåt gard.

O. s. v. efter samma grunder.

- 98 Tvenne sålunda sammansatta angrepp kunna, då större säkerhet vunnits, sammanslås till ett fortlöpande angrepp, hvarvid iakttages, att först öfvas det ena angreppet, sedan tillägges ett till två hugg eller stötar successivt af det andra.

- 99 Utan räkning utföres vapenrörelserna i en följd på kommandoordet **hugg!**

b) *Förföljning.*

- 100 **Förföljning framåt höger—gard!**

Framåt höger gard intages. Då den förföljande i detta läge när längre med sitt vapen än den för-

Fig. 17. Förföljning i framåt venster gard. Den förföljande har handen till hjälp för tygel-föringen och gör därifrån hel ters mot hästhufvudet; hugget pareras med sträckt sekundparad.

följde, skall angreppet utföras på så stort afstånd från fienden, att den angripandes häst icke utsättes

för att träffas af stötar eller hugg, som riktas mot dess hufvud, hvarför ryttaren bör hafva hästen väl i handen. Fienden angripes med en väl riktad stöt.

Fig. 18. Förföljning i »framåt höger gard». 1 Den förföljande stötar mot hästhufvudet; 2 den förföljande parerar med primparad.

Stöt!

En quartstöt utföres mot fiendens sida eller rygg, och framåt höger gard intages.

Förföljning framåt venster—gard!

101

Handen och sabeln vridas till »sekund» och föras uppåt och till venster om hästhalsen, hvarvid armen nästan sträckes, så att handen kommer i höjd med axeln och klingans spets i höjd med hästens nos för att sålunda skydda hästhufvudet. I öfrigt intages gardställning framåt venster (fig. 17).

Med hästen väl mellan hand och ben skall ryttaren, under det egen hästs hufvud noga skyddas för stötar och hugg, rida fram på lagom stöthåll och med en väl riktad stöt angripa fienden. Hugg böra icke användas i detta läge, emedan hästen därvid för mycket blottas.

Stöt!

Handen och sabeln vridas till »half ters», en stöt uppvinklas och utstötes mot fiendens sida eller rygg, och ofvanbeskrifna gardläge återtages.

Kommer ryttaren under stridens vexlingar i så ogynnsamt läge till fienden, att han har denne »bakåt höger» (v.), så skall han begagna hvarje tillfälle att bringa sig ur detta trångmål. Hästens smidighet, snabbhet och kraft äro ryttarens förnämsta hjälpmedel härtill, det blanka vapnet bidrager att hålla fienden på afstånd medelst upprepade hugg och stötar »bakåt höger» (stötar »bakåt venster») mot hans hästs hufvud. Så fort det lyckats ryttaren att komma i gynnsammare läge till fienden, skall han åter angripa honom.

Vid denna öfning kommenderas:

103

Bakåt höger!

Hufvudet vrides till höger. Uppmärksamheten fästes både bakåt på motståndaren och framåt på marken.

Hugg!

Från hvilket läge som helst utföres utan föregående anläggning ett helt tershugg »bakåt höger» mot

den förföljandes hästs hufvud (fig. 17, 2); hugget utsvänges till framåt gard med handen färdig till hjälp för tygelföringen.

Stöt!

En kvartstöt utföres mot den förföljandes hästs hufvud, hvarefter gardläge framåt med högra handen färdig till hjälp för tygelföringen intages.

104 Bakåt venster!

Hufvudet vrides till venster. Uppmärksamheten fästes både bakåt och framåt.

Stöt!

Från hvilket läge som helst utföres en tersstöt »bakåt venster» mot den förföljandes hästs hufvud (fig. 18), hvarefter gardläge framåt med högra handen färdig till hjälp för tygelföringen intages.

§ 16.

Mot fotfolk.

105 Till allmän ledning kunna tjena följande exempel:

106 **Med räkning! Mot fotfolk! Framåt höger (till höger)—gard!**

»Framåt höger (till höger) gard mot fotfolk» intages.

Har motståndaren gevär kommeaderas:

Half ters och stöt lågt—hugg!

Ett halft tershugg (låg half tersparad) utföres, så att det undankastar geväret, och utsvänges till upp-vinkling till låg kvartstöt.

Två!

En låg kvartstöt utföres, och garden återtages.

107 Exempel: **Framåt venster (till venster)—gard!**

»Framåt venster (till venster) gard mot fotfolk»

intages.

Half kvart och stöt lågt—hugg!

Ett halft kvarthugg (låg half kvartparad) utföres enligt föregående exempel och utsvänges till upp-vinkling till låg tersstöt.

Två!

En låg tersstöt utföres, och garden återtages o. s. v.

Efter samma grunder öfvas angrepp utan uppe- **108**
håll mellan vapenrörelserna.

Exempel: **Utän räkning! Mot fotfolk! Framåt venster (till venster)—gard!**

Half kvart och stöt lågt—hugg! o. s. v.

§ 17.

Fria angrepp.

För tids vinnande och för att spara instruktören, **109**
kunna med mera försigkomna ryttare äfven öfvas »fria angrepp» på kommandoordet:

Fria angrepp!

Stöt och hugg, hugg!

Efter ryttarens fria val, men med fäst afse-
ende på deras användbarhet till häst, utföras angrepp
med de anbefallda vapenrörelserna i de olika anfälls-
riktningarna.

Efter hvarje särskildt angrepp intages gardläge **110**
framåt, hvarefter nytt angrepp utföres. Härmed fort-
sättes tills det kommenderas:

Gard!

På axel—gevär!

KAP. VI.

Parader.

§ 18.

Allmänna bestämmelser.

- 111 I striden bör ryttaren aldrig låta sig anfallas, utan han skall alltid själf angripa. Dock blifver han stundom, trots sin fintlighet och raskhet, förekommen af fienden. Att härvid byta hugg eller stöt vore oklokt. Vid sådant fall skall han först med en kort, snabb och kraftig parad afböja det fientliga angreppet och ögonblickligt därpå gå anfallsvis till väga.
- 112 Vid paradernas inöfvande skall instruktören, efter att på lagom stöthåll mot rekryten hafva intagit det gardläge, i hvars riktning öfningen skall utföras, kommendera en stöt eller ett hugg, som af rekryten utföres mot instruktören; denne parerar det enkla angreppet och nämner därvid paraden som användes. Omedelbart därpå kommenderar instruktören samma parad och utför själf samma stöt eller hugg, som af rekryten pareras. Stöt och hugg skola alltid utföras med fulländning i formen, men vid paradernas första inöfvande med ringa kraft. Skyddsmedel anläggas under denna öfning både af instruktören och rekryten.
- 113 Instruktören skall emellanåt låta rekryten blifva lig-gande i den utförda stöten eller hugget för att visa honom, huru paraden skall utföras, samt själf emellanåt blifva kvar i den utförda vapenrörelsen för att rätta de fel i paraden, som rekryten till äfventyrs gjort. Då säkerhet vunnits i paradens utförande, skall densamma fortgå i en enda hastig rörelse, till dess hand och klinga återkomma till garden.
- 114 Parader skola icke göras vidlyftigare, än ändamålet kräver.
- 115 Öfverlifvet skall i paraden böjas väl fram mot mot-ståndaren, dels för att i tid kunna möta anfallsdelen (den yttre hälften af klingan från fästet räknadt) af hans vapen med egen klingas paraddel (den inre hälften), dels för att efter verkställd parad ligga nära till svarsstöt.

§ 19.

Parader mot stöt.

Stötar, som riktas mot ryttarens hufvud eller bål, 116 pareras i alla gardlägen med »qvart» eller »tersparad»; stötar mot ryttarens ben eller hästens sidor pareras med »låg half qvartparad» i gardlägen venster om hästen och med »låg half tersparad» i gardlägen höger om hästen; stötar mot hästens hufvud pareras med låg half tersparad i »framåt höger» och med »sträckt sekundparad» i »framåt venster gard».

Qvartparad.

Med bibehållande af sabelspetsen riktad mot motstån-daren föres handen högre eller lägre beroende på stötens rikt-ning. Handen och sabeln vridas till »hel qvart» och föras med stadig handled så mycket uppåt venster, att ryttarens venstra sida blifver skyddad. Paraden skall utföras kort och kraftigt och så, att eggen af klingans paraddel möter eggen eller ryggen af fientliga klingans anfallsdel. Efter utförd parad återtages garden hastigt. 117

Tersparad.

Med bibehållande af spetsen riktad mot motståndaren 118 vridas handen och sabeln till »hel ters» och föras med stadig handled så mycket uppåt höger, att ryttarens högra sida blifver skyddad, hvarvid paraden utföres efter samma grunder som qvartparaden, och garden återtages hastigt.

Låg half qvartparad.

Paraden utföres till venster om hästen och efter samma 119 grunder som halfva qvarthugget, ehuru mindre vidlyftigt i uttagningen, men djupare i uthuggningen.

Låg half tersparad.

Paraden utföres till höger om hästen och efter samma 120 grunder som halfva tershugget, ehuru mindre vidlyftigt i uttagningen, men djupare i uthuggningen.

Sträckt sekundparad.

- 121 Med hand och klinga i »sekund», enligt mom. 101, sänkes spetsen något samt kastas därpå hastigt uppåt medelst en kraftig knyck af handleden, hvarvid armen sträcker, så att klinga och arm komma i rak linie och i höjd med axeln. Paraden skyddar mot stötar, riktade mot venstra sidan af hästens hufvud.

§ 20.

Parader mot hugg.

- 122 I alla parader mot hugg skall armen fullt och kraftigt sträckas.

Qvartparad.

- 123 Paraden utföres efter samma grunder som qvartparad mot stöt, med den skillnad att spetsen höjes samt att handen allt efter huggets högre eller lägre riktning höjes eller sänkes, så att klingan mot lodräta och sneda hugg får en mera sned och mot vägräta hugg en mera lodrät ställning. Paraden skyddar mot lodräta hugg samt mot hela och halfva qvart-hugg i alla gardlägen höger om hästen samt i gard »framåt venster».

Tersparad.

- 124 Paraden utföres efter samma grunder som tersparad mot stöt, med den skillnad att klingan bringas i en ställning, som mer eller mindre närmar sig den lodräta, samt att handen höjes eller sänkes allt efter huggets högre eller lägre riktning, så att klingan mot sneda hugg får en mera sned och mot vägräta hugg en mera lodrät ställning. Denna parad skyddar mot hela och halfva tershugg i alla gardlägen.

Förhängd sekundparad.

- 125 Handen och sabeln vridas till sekund, spetsen sänkes, och handen föres uppåt och till venster, hvarvid armen kraftigt och fullt sträckes i det ögonblick eggen af mot-

ståndarens klinga mötes; efter utförd parad återtages garden, hastigt. Denna parad skyddar mot lodräta hugg samt mot hela och halfva qvarthugg i gardlägen venster om hästen; dock kan äfven qvartparaden användas »framåt venster».

Sträckt sekundparad.

Paraden utföres som sträckt sekundparad mot stöt och 126 skyddar hästhufvudet mot tershugg i »förföljning framåt venster gard».

§ 21.

Exempel på paradernas inöfvande.

Blif kvar i stöt och parad! Framåt höger (v.) (Till höger 127 (v.))—gard!

Stöt högt — stöt!

Rekryten utför stöten, som instruktören parerar med qvart- eller tersparad, i det han nämner och förklarar paraden.

Gard!

Mot hög stöt — qvart (ters) parera!

Instruktören utför stöten, som rekryten parerar med qvart-(ters-)parad mot stöt, hvarefter instruktören rättar de fel, som rekryten möjligen gjort vid paradens utförande, o. s. v.

Gard!

Blif kvar i hugg och parad! Framåt höger (Till höger)— 128 gard!

Half ters—hugg!

Rekryten utför hugget, som instruktören parerar, hvar- efter han nämner och förklarar paraden.

Gard!

Mot half ters—parera!

Instruktören utför hugget, som rekryten parerar med tersparad mot hugg, hvarefter instruktören rättar de fel rekryten möjligen gjort i paraden.

Gard! o. s. v.

Skall paraden utföras med full snabbhet och kraft och 129 återgå till garden, så uteslutas kommandoorden »blif kvar i stöt (hugg) och parad» samt »gard». För öfrigt som ofvan.

- 130 Sedan paraderna blifvit väl inöfvade, kommenderas endast parera! Instruktören utför en stöt eller ett hugg, som rekryten parerar, hvarefter båda hastigt återtaga garden.

§ 22.

Svarsstöt och svarshugg.

- 131 Sedan rekryten vunnit säkerhet i paradens utförande, skall han öfvas att från alla paradlägen utföra svarsstöt och svarshugg för att lära sig hastigt öfvergå till angrepp efter en lyckad parad. Härvid skola skyddsmedel anläggas både af instruktören och rekryten.
- 132 Skola vapenrörelserna utföras med uppehåll dem emellan, kommenderas t. ex.
(Med räkning!)
Framåt venster — gard!
Mot hög stöt (half-, hel quart, hel ters) parera! och
Stöt högt (half-, hel quart, hel ters)—stöt (hugg)!
Instruktören utför stöten (hugget), och rekryten parerar; båda blifva kvar i den fullgångna vapenrörelsen.
Två:
Rekryten utför den kommenderade svarsstöten (hugget), som instruktören parerar eller låter utföras i luften genom att undvika densamma.
Gard!
- 133 Skola vapenrörelserna utföras utan uppehåll dem emellan, kommenderas t. ex.
Framåt venster — gard!
Mot hög stöt (half quart o. s. v.) — parera! och
Stöt högt (hel ters o. s. v.) — stöt! (hugg!)
Instruktören utför en hög stöt (ett hugg), som rekryten parerar, hvarefter denne genast utför svarsstöten (svarshugget), som instruktören parerar eller undviker, och båda återtaga garden.
- 134 Sedan rekryten lärt att parera en stöt (hugg) och att utföra en svarsstöt (svarshugg), kommenderas:
Parera och stöt (hugg)!
Instruktören utför en stöt eller ett hugg, som af rekryten pareras, hvarefter denne efter eget val utför svarsstöt (svarshugg), som instruktören parerar eller undviker.
- 135 Med denna öfning afses att uppöfva rekrytens blick för blottor.

Då rekryten lärt att utföra dessa öfningar mot instruktören, ställas två ryttare mot hvarandra, hvilka vexelvis utföra öfningar af samma art. Härvid skall instruktören noga öfvervaka, att de enkla angreppen utföras så, att stöt och hugg blifva väl riktade, samt att paraderna utföras så, att egg möter egg (rygg).

För motarbetande af fel och för återvinnande af möjligen förlorad kraft i hugg och stöt, skall hvarje dagöfning afslutas med några enkla eller sammansatta vapenrörelser på led utan motståndare.

ANDRA AFDELNINGEN.

Fäktning till häst.

KAP. VII.

Utan motståndare och mot bulvan.

§ 23.

Förberedande öfningar på trähäst.

138 Allt efter som kap. II—V inöfvas, skall rekryten utföra samma öfningar på den i bilaga III beskrifna trähästen. »Ställning till häst» intages enligt instruktionen för arméens rid- och remontskolor, hvarvid sätet under bälens vridningar och böjningar i de olika riktningarna ständigt förblifver stilla i sadeln samt lår och skänklar förblifva oberoende af bälens rörelser, hvilka i intet fall få fortplanta sig längre ned än till höfterna. För att motverka jämvigtens förlorande, då tyngdpunkten förskjutes åt endera sidan, slutas det motsatta låret och knäet kraftigare mot sadeln, och ryttaren stöder fastare i den åtvändä sidans stigbygel, hvarigenom öfverlivets böjning underlättas. Genom det säkra stödet i stigbygeln och knänas fastare slutande till sadeln åstadkommes den stadga, som är nödvändig för armens kraftiga bruk till stötter och hugg.

Då öfningarna i kap. II—V inöfvats på trähäst 139 mot inbillad motståndare, skola de å dylik häst äfven utföras mot bulvan.

Förutom i de fäktöfningar, som beskrifvits i kap. 140 II—V, skall rekryten öfvas i att från trähäst utföra stöt och hugg mot marken eller därå *liggande* bulvan. Härvid kommenderas:

Mot fotfolk! Framåt höger—gard!

Framåt höger gard mot fotfolk intages.

Stöt djupt—stöt!

En tersstöt utföres mot bulvanen (eller en viss punkt på marken), hvarunder öfverlivet böjes så mycket nedåt »framåt höger», att sabelspetsen vid stötens utförande träffar bulvanen (marken); härvid tager högra foten fullt stöd af stigbygeln, och det inre af låren och knäna tryckes fastare mot sadeln. Garden återtages genom bälens kraftiga uppåtsträckande.

Djupt—hugg!

Handen och sabeln i »prim» föras hastigt uppåt, så att handen kommer midt öfver högra axeln, handleden i höjd med hjässan, klingan med spetsen bakåt och något sänkt (fig. 19, 1); härpå, under det öfverlivet böjes såsom vid djup stöt är beskrifvet, utföres ett skarpt hugg lodrätt uppifrån—nedåt genom armens fulla sträckning (fig. 19, 2); hugget utsvänges till garden under lindrig böjning i hand och armbågsled, och bälens sträckes uppåt (fig. 19, 3).

Skarphuggning från trähäst skall öfvas i alla 141 riktningar, där hugg kunna utföras.

§ 24.

Öfningar på lefvande häst.

Då rekryten vunnit någon färdighet i ridning 142 samt i de uti kap. II—V förekommande fäktöfningar

Instruktion i sabelfäktning för kavalleriet.

på trähäst, skall han till häst på stället utföra dessa öfningar i den ordning, hvori de i det föregående blifvit beskrifna. Härvid skall instruktören noga öfvervaka, att hästen står fullt stilla med tyngden lika

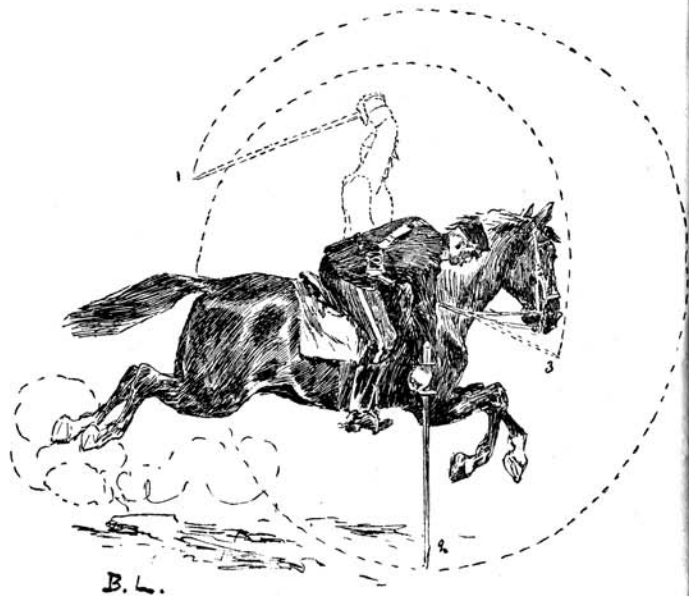

Fig. 19. *Djupt hugg.* 1 Anläggningen; 2 uthugget; 3 utsvängningen till garden.

fördelad på alla fyra fötterna, samt att rekryten under vapenrörelsernas utförande icke stöder styrhanden mot mankammen eller sadeln, utan håller den stilla på dess ståndpunkt.

Anm. Sqvadronaden utföres icke till häst.

Sedan rekryten lärt att styra hästen, betslad med 143 stång, skall han utföra de i kap. II—V förekommande fäktöfningar under rörelse, först i skridt, sedan i traf och galopp. De första öfningarna skola företagas på en stor volt.

Uppställning och fäktningsafstånds intagande verkställas enligt de i »första afdelningen» gifna grunder, dock tages afstånd endast efter ögonmått; så väl fäktningsafstånds intagande som uppslutning utföras under rörelse och medelst dragningsmarsch för undvikande af tvära slutningar. Exercisreglementets taktbestämmelser lända härvid till efterrättelse, och afstånden skola bestämmas till minst tre hästlängder mellan hvarje ryttare så väl i ledets som i rotens riktning.

Såsom ledare, ansvarig för rörelsetakt och riktning, sättes ett underbefäl eller en ryttare, hvilken icke skall utföra vapenrörelserna.

Då hastigare takt än skridt användes, böra de i 145 § 17 beskrifna fria angreppen ofta tillämpas.

De i kap. II—V förekommande fäktöfningar skola 146 utföras mot bulvan först på stället, sedan i skridt, traf och galopp. Vid utförandet af dessa öfningar skall iakttagas:

att bulvanen är så fäst i marken, att densamma icke kan stötas eller huggas omkull;

att ingen vapenrörelse får utföras mot bulvan, förr än hästen går villigt och förtroendefullt fram mot densamma i de särskilda rörelsetakterna;

att afstånden mellan de fäktande skola tagas så stora, att en för bulvanen till äfventyrs kastande häst icke kommer i vägen för de efterföljande. Afstånden rättas härvid efter ryttarnes och hästarnas vana vid öfningen;

att gard ej intages förr än ögonblicket innan angreppet skall utföras;

att hästens fart därvid något ökas;

att vapenrörelserna utföras flinkt, kraftigt och formenligt, utan att hästen oroas i munnen genom obehöriga rubbningar af styrhanden eller hans jämvigt rubbas genom ryttarens oföljksamhet.

§ 25.

Skarphuggning.

- 147 Utföres enligt samma grunder som skarphuggning till fots och från trähäst, först på stället, sedan i skridt, traf och galopp.

KAP. VIII.**Mot motståndare.**

§ 26.

Förberedande öfningar på trähäst.

- 148 Alla i kap. VI förekommande fäktöfningar utföras här på trähäst med två ryttare (instruktören och en ryttare) emot hvarandra.
Två trähästar ställas härvid mot hvarandra i alla lägen, hvarti ryttaren kan komma till fienden.

§ 27.

Öfningar på lefvande häst.

- 149 Då rekryten vunnit säkerhet i angrepp mot bulvan, beväpnas han med en kapp af något segt trädslag såsom en, hassel eller ock med en rotting af nummersabelns längd samt förses med fäktmask för utförande af angrepp mot motståndare under mötning och förföljning.

a) *Mötning.*

Kommandoord:

Till anfall, ryck ut—marsch!

Tvenne förut angifna och till två indelade ryttare utrycka från afdelningen i traf. N:r 2 intager 20 till 30 m. lucka från n:r 1, hvarefter de göra halt och front mot hvarandra.

N:r 1 (2) anfall! Traf (galopp)—marsch!

Båda ryttarne inslä den anbefallda takten, styra sina hästar så, att mötning *till höger* uppkommer, och gå i gard, då de nalkas hvarandra på 2 till 3 hästlängders afstånd, hvarpå n:r 1 (2) utför angreppet med en väl riktad stöt, hvilken n:r 2 (1) parerar eller låter gå in, enligt den instruktion, han före anloppet erhållit, och hvarom den anbefallande skall hållas i ovisshet. Misslyckas angreppet, fortsätta båda ryttarne några steg rakt fram och volta därpå till höger, med iakttagande af att samla hästarna före voltandet, att hålla dem väl framme på hand i volten samt att afpassa voltens storlek i förhållande till takten, hvarefter de i den anbefallda takten åter mötas till höger och n:r 1 (2) förnyar angreppet. Härmed fortsättes, till dess ett angrepp lyckats eller halt kommanderas, då båda göra halt, front mot hvarandra och på axel gevär, hvarefter instruktören, som under öfningen uppehåller sig till häst invid mötningspunkterna, gifver instruktion och gör erforderliga anmärkningar.

Skall mötning ske *till venster*, kommanderas:**N:r 1 (2) anfall! Venster! Traf (galopp)—marsch!**

Angreppet utföres efter ofvan gifna regler, med den skillnad att hästarna under anloppet styras så, att mötning uppstår till venster. Misslyckas angreppet, voltas till venster, och angreppet förnyas med nytt anlopp på ofvan beskrifvet sätt.

Då båda ryttarne utfört ett lyckadt angrepp åt endera eller åt båda sidor, kommanderas:

Ryck in—marsch!

Ryttarne intaga i skridt sina platser i afdelningen.

Om ryttaren blifvit förekommen af sin motståndare, men lyckats parera dennes angrepp, skall han genast svara med en stöt. För att lära ryttaren att sålunda öfvergå från försvar till angrepp, företagas med 2 man i sänder samma öfningar som ofvan beskrifvits, med den skillnad att stöten här skall pareras, hvarefter den parerande utför en väl riktad svarsstöt, som skall gå in. Instruktören angifver, hvilkendera ryttaren skall börja angreppet, samt takten enligt ofvanstående.

- 154 Eter vunen färdighet i denna öfning lemnas de båda motståndarne full frihet i angreppets utförande, hvilket sker på kommandoordet:

Anfall—marsch!

Instruktören skall tillhålla ryttarne att vid gardens intagande öka takten med bibehållande af hästen väl i hand samt att med beslutsamhet och kraft utföra angreppet.

b) *Förföljning.*

- 155 För att bibringa ryttaren färdighet att i terrängen sköta häst och vapen under förföljning och reträtt, öfvas två ryttare i sänder att, i början under instruktörens ledning, sedan med full frihet, under förföljning förflytta sig från afdelningen till en bestämd punkt i terrängen och därunder medelst stöt utföra angrepp. Härvid iaktages:

att, då ryttaren endast till höger om hästen har full frihet i vapnets bruk, den förföljde skall söka hindra motståndaren att komma på sin venstra sida;

att han, då detta icke lyckats, skall genom upprepade stötar mot förföljarens hästs hufvud söka hålla honom utom stöthåll, för att därmed bereda sig tillfälle att rida undan och komma i förmånligare läge;

att, då det lyckats den förföljde att vinna försprång, han skall vända upp och angripa motståndaren eller, om hans häst icke är nog starksprungen därtill, sedan han lyckats få den förföljande på sin högra sida, antingen tvärt stanna, i afsigt att förleda motståndaren att förlöpa sig, eller med ett markeradt angrepp mot hans häst hufvud söka få hästen att kasta samt därvid begagna sig af motståndarens trångmål och angripa honom med en stöt.

- 156 Den förföljde skall hålla uppmärksamheten skärpt både på terrängen och motståndaren samt hafva den beväpnade handen till hjälp för tygelföringen, beredd att ögonblickligt kunna kasta sig undan motståndarens angrepp och, då tillfälle därtill gifves, själf gå anfallsvis till väga.

- 157 Den förföljande däremot skall med hästen väl i hand söka komma sin motståndare inom stöthåll företrädesvis på hans venstra sida, under det han från anbefalld gardställning håller sig beredd att skydda sin häst. Har han vunnit detta mål, återstår för honom endast att med en stöt söka nedgöra fienden.

- 158 Vid dessa öfningar, som bäst utföras i en något samlad galopp, få stötar mot hästen endast markeras.

- 159 Efter af instruktören på grund af ofvanstående gifven instruktion utföres denna öfning på kommandoordet:

N:r 1 (2) reträtt, N:r 2 (1) förföljning till N. N. (terrängföremål), traf (galopp)—marsch!

Ryttarne utrycka i den anbefallda takten från afdelningen och förhålla sig enligt ofvanstående. Vid hvarje stöt, som går in, göras halt och front samt på axel gevär. Instruktören, som skall följa de fäktande, gör härvid sina anmärkningar och låter därefter öfningen fortgå mot det bestämda terrängföremålet.

Då detta uppnåtts, kommenderas:

Ryck in—marsch!

Ryttarne inrycka i skridt till afdelningen.

Dessa öfningar, som äro goda medel att höja ryttarandan, skola utföras med fullt lugn och själfbeherskning, och därvid få icke annat än fullt lydiga hästar brukas.

KAP. IX.

Allmänna regler för sabelns användning i strid.

§ 28.

Allmänna synpunkter.

De grundregler, som gälla för sabelns användande i 161 i strid, äro af sådan vikt vid all ryttarstrid, att de ej nog kunna hållas ryttaren för ögonen och hos honom inskräpas, hvarför de här i sammandrag återgifvas.

Ryttaren skall inlägga all sin vilje- och kroppskraft uti anfall, så att detta hvarken kan af fienden förekommas eller af honom afslås.

Hästen skall styras så, att ryttaren i all strid så väl vid mötning som vid förföljning får fienden till höger om sig, emedan han endast i högresidiga lägen är fullt oberoende i förande af sitt blanka vapen.

Vid mötning sker anfall med ett kort och hastigt anlopp för att stöta ned eller rida omkull fienden; lyckas ej detta, göres ett snabbt hugg eller en stöt mot honom i förbifarten. Skulle ryttaren ej alls

träffa fienden, skall han vända upp och med nytt anlopp förnya angreppet.

Vid förföljning är hufvudsaken att komma fienden inom stöthåll, under det egen häst väl skyddas mot fiendens angrepp.

Den, som har största herraväldet öfver hästen, är afgjordt öfverlägsen.

§ 29.

Mot sabelbeväpnad ryttare.

- 162 Den sabelbeväpnade ryttarens strid mot med likarta vapen beväpnad ryttare har i det föregående närmare beskrifvits, hvarför något härvid icke är att tillägga.

§ 30.

Mot lansbeväpnad ryttare.

- 163 Uti striden mot lansbeväpnad ryttare gälla hufvudsakligen samma regler, som ofvan blifvit gifna; dock måste härvid den sabelbeväpnade ryttarens uppmärksamhet först riktas på att undanföra den fiendliga lansspetsen.
- 164 Paraderna mot lans äro desamma som mot stöt i allmänhet. Vid utförandet af paraderna sänkes handen, så att alla stötar, som riktas öfver fram- eller bakpackningen, kunna pareras genom lansspetsens undanförande uppåt (fig. 20). Lägre riktade stötar pareras genom densammas undanförande nedåt.
- 165 Stötar, riktade öfver fram- eller bakpackningen, pareras med »qvart-» eller »tersparad mot stöt-»; lägre riktade stötar med »sträckt sekund-», »låg half qvart-» eller »låg half tersparad-»; mot hästhufvudet riktade stötar med »sträckt sekund-» eller »låg half tersparad-», i de riktningar, hvori dessa parader kunna begagnas.
- 166 Då det lyckats den sabelbeväpnade ryttaren att vid parerandet undanföra den fiendliga lansspetsen uppåt eller nedåt, skall han ögonblickligen rida sin fiende in på lifvet, hvilken därigenom blifver så godt som försvarslös, emedan

han icke har utrymme att åter göra sig till herre öfver sin lansspets.

§ 31.

Mot fotfolk.

Angrepp på fotfolk sker förmåligast medelst svärm- 167 anfall. Enskild ryttare bör ej inlåta sig i strid mot en med

eldhandvapen beväpnad fiende, så vida icke denne är af en eller annan orsak hindrad att gifva eld.

168 Angrepp på fotfolk sker med ett kort och hastigt anlopp, hvarvid ryttaren skall styra sin häst så, att fienden ej kan kasta sig på hans venstra sida. Skulle detta ej lyckas ryttaren, skall han rida undan, vända upp och förnya angreppet med nytt anlopp.

169 Paraderna mot gevär äro desamma som mot lans, och för striden mot därmed beväpnad motståndare gäller såsom regel att först undanföra bajonetten och ögonblickligt därpå rida omkull eller nedgöra fienden.

BILAGOR.

Bilaga I.

Vapen och skyddsmedel.

Vid hvarje skola och mötesplats skall, inom de 170 gränser som gifna bestämmelser medgifva, så stort antal af nedanstående öfningsvapen och skyddsmedel finnas, som de särskilda öfningarna och dessas ändamålsenliga bedrivande fordra:

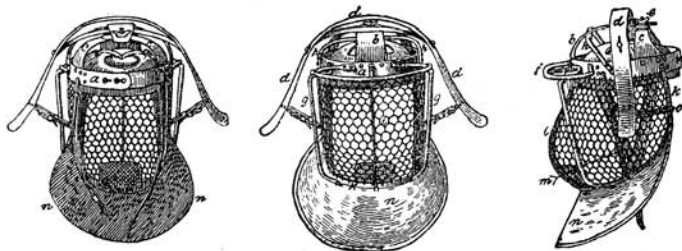

Fig. 21. Fäktkask.

- Nummersablar (fig. 22).
- Fäktsablar (fig. 23).
- Fäktkaskar (fig. 21).
- Fäkthandskar (fig. 24).
- Plastronger (fig. 25).
- Skarpslipade nummersablar.

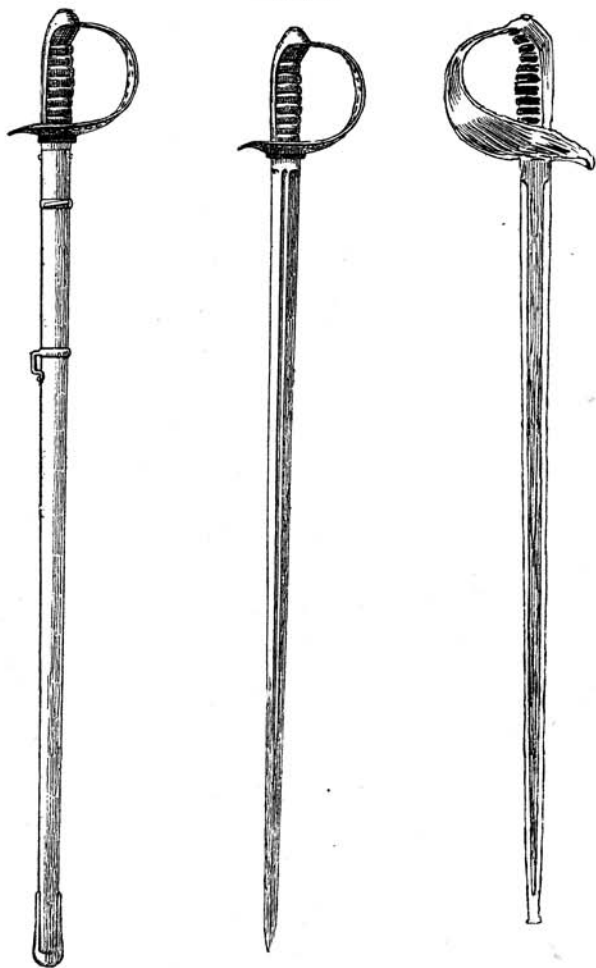

Fig. 22. Nummersabel.

Fig. 23. Fäktsabel.

Fäktlansar.
 Bajonettfäktningsgevär.
 Hasselkäppar af nummersabelns längd.
 Fäktmasker af lättare modell.

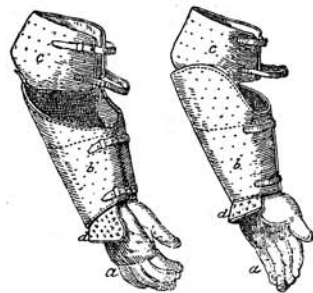

Fig. 24. Fäkthandskar.

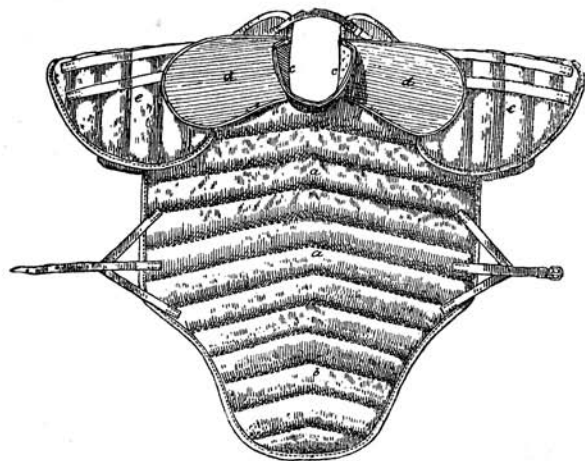

Fig. 25. Plastrong.

Bilaga II.

Bulvaner och deras användande.

a) *Bulvaner.*

Bulvaner skola finnas i tillräckligt antal. De böra vara så enkla som möjligt och så inrättade:

att de af vapnet ej kunna nedkastas, dels emedan tid och handräkningsmanskaper därigenom sparas, dels emedan fara att skrämman hästarna undvikes;

att de ej göra så stort motstånd mot vapnet, att detta förderivas;

att de med lätthet kunna flyttas.

Bulvaner skola finnas i fäkt-salen, i ridhuset och på ridbanan, hvarjämte ett tillräckligt antal där-af bör finnas till hands att vid behof användas på öfningsfältet.

Bulvaner kunna vara af olika slag, exempelvis en *större* och en *mindre bulvan*.

Den *större bulvanen* af människobåls storlek (fig. 26), förfärdigad af buldan eller annat starkt material och stoppad med hö, halm eller dylikt, trädes på ett järnrör, passande till den i mom. 177 (fig. 28) beskrifna bulvanståndaren. Såväl järnrör som ståndare äro för-

171

172

173

174

Fig. 26. Den större bulvanen.

sedda med hål, hvarigenom bulvanen med tillhjälp af en sprint kan ställas på olika höjd.

Mot denna bulvan utföras alla i första afdelningen 175 af denna instruktion beskrifna stötar och hugg.

Den *mindre bulvanen (bulvanhufvudet)* består 176 af en boll af ett människohufvuds storlek, fylld med korkaffall och halm, klädd med buldan och öfvertränsad med tjärad lina af 0.5 cm. groflek. Denna boll är försedd med en kaus i ett öga, hvarigenom den fastbindes vid en fyrkantig träskifva (40 cm. i fyrkant och 5 cm. tjock), hvarå finnes ett svarfvadt halvsferiskt trästycke, 18 cm. i genomskärning och försedt med ett rundt hål hvari bollen hvilat. Träskifvan, försedd med gradlister å öfre sidan, fästes i golfvet medelst 4 skruvvar försedda med handtag eller i marken medelst 4 järnsprintar äfvenledes försedda med handtag (fig. 27). En vanlig »fändert», sådan den begagnas ombord å mindre fartyg,

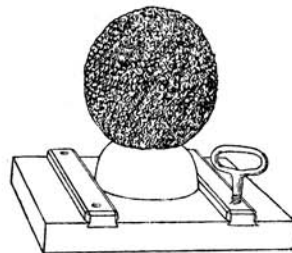

Fig. 27. Den mindre bulvanen (bulvanhufvudet) för djup stöt och djupt hugg.

kan användas såsom bulvanhufvud. Mot denna bulvan utföras djup stöt och djupt hugg.

Bulvanståndare består af en plan träfot, 60 cm. 177 i fyrkant, 5 cm. tjock, försedd med två gardlister på öfre sidan (fig. 28 a); i denna träfot är intappad en

1.2 m. hög, fyrkantig ståndare, med 12 cm. sidor och afrundade hörn (fig. 28, *b*); ståndaren är sammansatt af två urkälade plankor, så att urkälningen bildar ett rundt hål af 5 cm. genomskärning utefter hela ståndarens längd. Dess öfre ände är förstärkt med ett järnband. Bulvanståndaren användes till den större bulvanen samt till fäste för trädgrenar vid öfning i skarp-huggning. Man kan äfven däri insätta ett järnrör (gasrör) (fig. 28, *c*), i hvars öfre ände kan fästas den »mindre bulvanen» (bulvanhufvudet) (fig. 28, *d*).

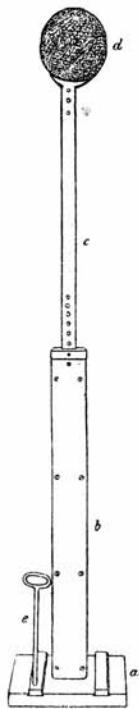

Fig. 28. Bulvanståndare.

För att stadga bulvanens läge å järnröret kan detta i öfre änden förses med en liten järnskål, som passar till och hvari bulvanhufvudet hvilar; detta, som endast kvarhålles af en sprint, skall vara något rörligt. Järnröret, som är ställbart på hvilken höjd som helst, är liksom ståndaren försedt med hål för sprintar. Öfre delen af järnröret, närmast bulvanhufvudet, bör klädas med halmflätor e. d., för att sabelns egg ej må skadas, om man huggar för lågt. Bulvanståndaren kan användas såväl utom- som inomhus, och i senare fallet fästes den i golfvet medelst 4 skrufvar, försedda med handtag i likhet med fig. 27. Ute på marken fästes den medelst långa järnsprintar (fig. 28, *e*).

178 *Bulvanstången* (fig. 29) är ett ännu enklare stöd, att användas på ridbanan eller i terrängen, hufvud-

sakligast vid skarphuggning. Bulvanstången kan hafva två längder, allt efter som den skall användas vid huggning till fots eller till häst. Den kan i nedre änden förses med en spets af järn för att lättare kunna drifvas ned i marken; i öfre änden är den förstärkt med en järnring. Äfven bulvanhufvudet kan härå anbringas, i hvilket fall bulvanstången måste hafva sådana dimensioner, att järnröret däri kan införas.

b) *Bulvanernas användande.*

Vid fäktöfningar till fots mot bulvan ställes rekryten först i framåt gard midt emot bulvanen, senare skall han intaga gardläge i alla riktningar, hvori han kan komma till en motståndare.

Bulvanen skall så afpassas i fotställningen, att dess högsta punkt kommer i höjd med rekrytens hjässa efter intagen gardställning.

Så snart rekryten vunnit någon säkerhet uti det formella af vapenrörelserna, skola öfningar mot bulvan ingå i hvarje dags öfning, omväxlande med hugg och stötar mot inbillad motståndare.

Vapenrörelserna verkställas först på kommando med och utan räkning, sedan utan kommando, i det instruktören angifver, hvilken eller hvilka stötar (hugg) som skola utföras.

Vid fäktöfningar till häst mot bulvan skall iakttagas, att hästarna göras fullt förtrogna med bulvanen, innan vapenrörelser mot densamma få utföras. Då hästarna i alla takter gå lugnt och villigt fram mot

Instruktion i sabelfäktning för kavalleriet.

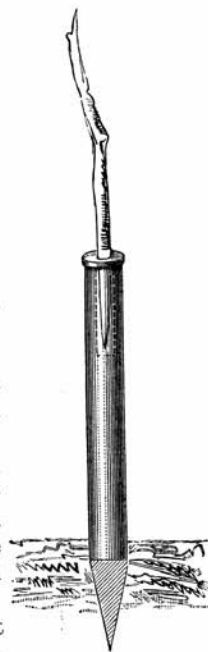

Fig. 29. Bulvanstång med trädgren.

179

180

181

182

183

bulvanen, skola först stötar, sedan hugg på stället utföras, förnämligast från högersidiga gardlägen. Så snart rytturen med någon säkerhet på stället lärt att träffa med stöt och hugg och hästen visar sig fullt orädd vid vapenrörelsernas kraftiga utförande mot bulvanen, skola dessa fäktöfningar utföras under rörelse, först i skridt, sedan i traf och slutligen i galopp.

184 I allmänhet böra fäktsablar (fig. 23) användas vid fäktöfningar mot bulvan. Där omständigheterna det fordra, få dock nummersablar därvid användas.

185 Vid skarphuggning skola skarpslipade nummersablar användas.

Hugg skola därvid utföras i alla riktningar, där de i striden kunna förekomma. De färskas trädgrenar, som vid skarphuggning skola afhuggas, kunna fästas i de i mom. 177 och 178 beskrifna bulvanståndare och bulvanstång.

Denna öfning verkställes sålunda:

Ett gardläge och ett hugg därifrån kommenderas. Sedan rekryten utfört hugget, synar instruktören trädgrenen för att utröna om hugget utförts i rätt riktning. Har så skett, kunna två hugg kommenderas antingen mot samma trädgren eller mot två sådana i olika riktningar.

Bil. III.

Trähäst och dess användande.

Trähästen (fig. 30) liknar den vanliga gymnastik-¹⁸⁶ hästen, men har hufvud med nackresning och mun med urhålkning för bett, hög nacke samt tunn rygg, som lämpar sig till ett stadigt läge för sadeln.

Trähästar af enklare modell kunna äfven användas.

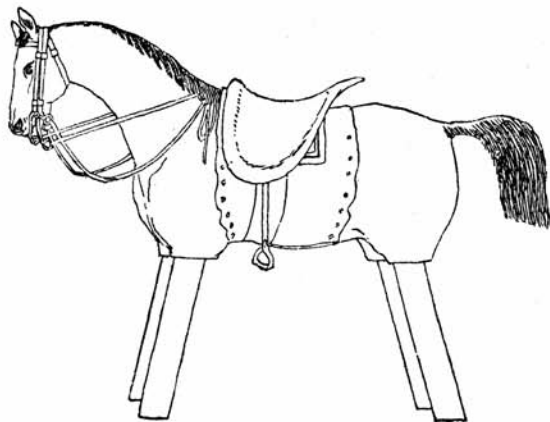

Fig. 30. Trähäst.

Trähästen betslas med träns eller med stång och¹⁸⁷ sadlas antingen med blott sadel eller ock med fält-packad sådan, i hvilket senare fall packfickor och fodersäck stoppas med halm.

- 188 Allt efter som de i »första afdelningen» beskrifna fäktöfningarna blifva så mycket inöfvade till fots, att instruktören kan utan att vidröra rekrytens kropp eller vapen göra sig fullt förstådd, skola fäktöfningar på trähäst såsom förberedelse till fäktöfningar till häst ingå i hvarje dags öfning, omvexlande med fäktöfningar till fots.
- 189 Inöfvandet af parader och svarsstöt (svarshugg) skall förnämligast verkställas på trähäst. Därvid sättas två rekryter (instruktören och en rekryt) emot hvarandra i alla riktningar och lägen, som kunna uppstå vid mötning och förföljning. Inöfvandet af »djup stöt» (»djupt hugg») sker likaledes på trähäst.
- 190 Parader mot lans och gevär skola inöfvas på trähäst; fäktlansar och bajonettfäktningsgevär skola därvid användas.
- 191 De i kap. II—V beskrifna fäktöfningarna skola på trähäst flitigt öfvas mot bulvan. Bulvanen ställes därvid i det läge till ryttaren, som ändamålet med öfningen fordrar.
- 192 Skarphuggning skall utföras på trähäst såsom förberedelse för skarphuggningen till häst.
-

A. A. Kallins.

INSTRUKTION I SABELFÄKTNING

för

KAVALERIET.
